

Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniskem jezeru 2026

LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii

Damjan Intihar, Jošt Stergaršek in Primož Žižek

Cerknica, september 2026

Projektni partnerji

Sofinancer

Intihar D., Stergaršek J. in Žižek P. (2026): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2026. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 11 str.

Naslov dokumenta:

Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2026

Organizacija in priprava dokumenta:

Notranjski regijski park, Tabor 42, 1380 Cerknica

Kontakt: info@notranjski-park.si

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA**, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za okolje in prostor.

Dokument pripravili:

Damjan Intihar

Jošt Stergaršek

Primož Žižek

Priporočeno citiranje:

Intihar D., Stergaršek J. in Žižek P. (2026): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2026. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 11 str.

Kazalo

Kazalo.....	2
1. Uvod.....	3
2. Metoda	4
2.1. Lokacija testnih poligonov	4
2.2. Izvedbena zasnova poligonov v Pretržju	5
2.3. Metoda popisov vegetacije	6
3. Rezultati	7
4. Diskusija.....	9
5. Literatura	10

1. Uvod

V okviru projekta LIFE Tršca smo oblikovali več sklopov testnih ploskev, na katerih od leta 2024 spremljamo odziv sestave in strukture vegetacije na različne režime košnje. Namen teh raziskav je pridobiti podatke o vplivu upravljalvskih ukrepov na travniške habitate ter podpreti strokovno utemeljene odločitve o njihovem ohranjanju in rabi.

Sklop testnih ploskev v Pretržju, ki ga obravnavamo v tem poročilu, je ciljno namenjen predvsem pedagoškemu namenu. Na teh ploskvah vsako leto dosledno izvajamo vnaprej zastavljene režime košnje ter hkrati opravljamo sistematčne popise vegetacije, kar omogoča primerljivost podatkov med posameznimi leti. Do sedaj sta bili narejeni dve poročili na podlagi terenskega popisa v letu 2024 in 2025.

- Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2024
- Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2025

V tem poročilu predstavljamo rezultate popisov vegetacije iz leta 2026, ki so bili izvedeni pred začetkom košnje v tem letu. Pridobljeni podatki tako odražajo stanje vegetacije kot posledico načrtovane in izvedene košnje v letu 2024 in 2025 ter naravnega razvoja vegetacije v obdobju po košnji do začetka vegetacijske sezone 2026.

2. Metoda

2.1. Lokacija testnih poligonov

Lokacija se nahaja na parceli št. 2917/1 Otok II, ki je v lasti Agrarne vaške skupnosti Dolenje Jezero in v upravljanju Čebelarskega društva Cerknica.

Na ograjeni lokaciji je umeščenih šest testnih ploskev, ki so označene z oštevilčenimi stalnimi lesenimi količki, kar omogoča njihovo dolgoročno prepoznavnost in ponovljivost popisov. Dodatno je na lokaciji nameščena stalna informativna tabla, skupaj z ilustracijami, ki prikazujejo značilnosti posameznih ploskev in pripadajoče režime upravljanja.

Slika 1: Zemljevid umeščenih popisnih poligonov na lokaciji Pretržje.

2.2. Izvedbena zasnova poligonov v Pretržju

Testni poligoni v Pretržju tvorijo kvadratne poligone za pedagoško izobraževalne vsebine dimenzij 3x3 m. Okoli vsakega poligona je pas košene površine širine 0,5 m. Pas omogoča prehodnost med posameznimi poligoni ter omogoča diskretno ovrednotenje stanja na posameznih kvadratih.

Načini rabe tal sledijo gradientu intenzivnosti poseganja.

Poligon št. 1

Košnja in spravilo 1x na 3 leta.

- Košnja in spravilo travinja se prvič opravi avgusta 2024.
- Košnja in spravilo travinja se drugič opravi avgusta 2027.

Poligon št. 2

Košnja in spravilo 1x na 2 leti.

- Košnja in spravilo travinja se prvič opravi avgusta 2024.
- Košnja in spravilo travinja se drugič opravi avgusta 2026.
- Košnja in spravilo travinja se tretjič opravi avgusta 2028.

Poligon št. 3

Košnja in spravilo 1x na leto.

- Košnja in spravilo travinja se prvič opravi avgusta 2024.
- Košnja in spravilo travinja se drugič opravi avgusta 2025.
- Košnja in spravilo travinja se tretjič opravi avgusta 2026.
- Košnja in spravilo travinja se četrtič opravi avgusta 2027.
- Košnja in spravilo travinja se petič opravi avgusta 2028.
- Košnja in spravilo travinja se šestič opravi avgusta 2029.

Poligon št. 4

Košnja 1x v letu 2024, nato brez košnje.

- Košnja se opravi avgusta 2024.

Poligon št. 5

Vsakoletna intenzivna košnja in spravilo na 14 dni v času od 15. aprila do 30. septembra.

- Košnja se opravlja redno v letih 2024 - 2029.

Poligon št. 6

Površina, v katero se ne posega.

Intihar D., Stergaršek J. in Žižek P. (2026): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2026. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 11 str.

2.3. Metoda popisov vegetacije

Popis vegetacije v letu 2026 je potekal v 2 dneh in sicer 4. 5. 2026 in 13.07.2026. Za vsako zabeleženo vrsto je bila označena ocena številčnosti in pokrovnosti na podlagi Dominove ocenjevalne lestvice v razponu od 1 do 10:

Preglednica 1: Razred in ocena številčnosti in pokrovnosti po Dominovi ocenjevalni lestvici.

Razred	Ocena številčnosti in pokrovnosti
1	<4 %, redko
2	<4 %, posamič
3	<4 %, pogosto
4	4 - 10%
5	11 - 25 %
6	26 - 33 %
7	34 - 50 %
8	51 - 75 %
9	76 - 90 %
10	91 – 100 %

3. Rezultati

Preglednica 2: Splošni podatki o popisnih poligonih in o strukturi vegetacije na njih

številka poligona	PR01	PR02	PR03	PR04	PR05	PR06
datum popisa	13.07.2026	13.07.2026	13.07.2026	13.07.2026	4.05.2026	13.07.2026
nadmorska višina (m)	554	554	554	554	554	554
velikost PP (m2)	9	9	9	9	9	9
min. višina zel. plasti (cm)	1	1	1	1	0.5	1
povp. višina zel. plasti (cm)	35	30	35	30	10	30
maks. višina zel. plasti (cm)	90	90	95	110	35	105
pokrovnost zel. plasti (%)	80	80	80	85	97	80
pokrovnost mah. plasti (%)	0	0	0	0	50	2
pokrovnost opada (%)	40	40	50	60	2	25
pokrovnost golih tal (%)	10	10	10	10	3	20
število taksonov v popisu	1	1	1	1	28	1

Preglednica 3: Rezultati popisa vegetacije po Dominovi lestvici

številka poligona		PR01	PR02	PR03	PR04	PR05	PR06
znanstveno ime taksona	slovensko ime						
<i>Achillea millefolium</i> agg.	navadni rman	3	3	6	5	3	3
<i>Agrostis canina</i>	pasja šopolja	3					
<i>Ajuga reptans</i>	plazeči skrečnik						
<i>Alium angulosum</i>	robati luk						
<i>Arabis hirsuta</i> agg.	dlakavi repnjak (skupina)		3	1			
<i>Arrhenatherum elatius</i>	visoka pahovka	3					
<i>Bellis perennis</i>	navadna marjetica					2	
<i>Brassicaceae</i>	križnice						
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	navadni plešec	1					
<i>Carex hirta</i>	dlakavi šaš			1			
<i>Centaurea jacea</i> agg.	navadni glavinec (skupina)				4	2	
<i>Centaurea pannonica</i>	ozkolistni glavinec	1	1				
<i>Cerastium holosteoides</i>	navadna smiljka	3		4	2	1	3
<i>Chenopodium album</i>	bela metlika						
<i>Convolvulus arvensis</i>	njivski slak	4		4			1
<i>Dactylis glomerata</i>	navadna pasja trava	3			3		
<i>Daucus carota</i>	navadno korenje				1	1	1
<i>Erigeron annuus</i> s.lat.	enoletna suholetnica			1		1	1
<i>Fagopyrum esculentum</i>	navadna ajda						
<i>Fallopia convolvulus</i>	navadni slakovec		1				
<i>Festuca pratensis</i>	travniška bilnica		3		5		4
<i>Festuca rubra</i> agg.	rdeča bilnica (skupina)	9	8	8	9	8	8
<i>Galium mollugo</i>	navadna lakota	5	8		5	2	7
<i>Glechoma hederacea</i>	bršljanasta grenkuljica	1	1		2	3	3

številka poligona		PR01	PR02	PR03	PR04	PR05	PR06
znanstveno ime taksona	slovensko ime						
<i>Holcus lanatus</i>	volnata medena trava				2	3	4
<i>Hypericum perforatum</i>	šentjanževka		1				
<i>Iris pseudacorus</i>	vodna perunika						
<i>Knautia arvensis</i>	njivsko grabljišče			2	1	1	
<i>Leontodon hispidus</i>	navadni jajčar				4	4	5
<i>Leucanthemum ircutianum</i> agg.	navadna ivanjščica (skupina)						
<i>Linum catharticum</i>	predivec						
<i>Lolium perenne</i>	trpežna ljuljka						
<i>Lotus corniculatus</i>	navadna nokota				1	2	2
<i>Lysimachia nummularia</i>	okroglostna pijavčnica					1	
<i>Medicago lupulina</i>	hmeljna meteljka				1		
<i>Mentha pulegium</i>	polaj						1
<i>Pastinaca sativa</i>	navadni rebrinec			4	1	1	1
<i>Petrorhagia saxifraga</i>	navadna haljica						
<i>Phleum pratense</i>	travniški mačji rep			3	1		
<i>Pimpinella saxifraga</i>	navadni bedrenec				1		
<i>Plantago lanceolata</i>	ozkolistni trpotec				4	3	
<i>Poa angustifolia</i>	ozkolistna latovka						
<i>Poa compressa</i>	dvorezna latovka					1	
<i>Poa pratensis</i>	travniška latovka						
<i>Poa</i> sp.	latovka					3	
<i>Poa trivialis</i>	navadna latovka				5		
<i>Potentilla reptans</i>	plazeči petoprstnik		1	2	4	3	3
<i>Prunella vulgaris</i>	navadna črnoglavka			1	1	4	
<i>Ranunculus acris</i>	ripeča zlatica					1	1
<i>Ranunculus repens</i>	plazeča zlatica				1	2	4
<i>Ranunculus sardous</i>	srhkodlakava zlatica					1	
<i>Rubus caesius</i>	sinjezelena robida						
<i>Rumex crispus</i>	kodrastolistna kislica			1			
<i>Sedum sexangulare</i>	šesterokotna homulica						
<i>Senecio aquaticus</i>	vodni grint						
<i>Silene latifolia</i>	beli slizek		3	4			1
<i>Stellaria graminea</i>	travnata zvezdica						5
<i>Succisa pratensis</i>	travniška izjevka						
<i>Taraxacum officinalis</i> agg.	navadni regrat (skupina)				1	3	
<i>Trifolium dubium</i>	mala detelja						
<i>Trifolium pratense</i>	črna detelja	1		1	6		5
<i>Trifolium repens</i>	plazeča detelja	1				4	1
<i>Verbascum blattaria</i>	grozdasti lučnik			2	1	1	
<i>Verbascum</i> sp.	lučnik			1			
<i>Veronica arvensis</i>	poljski jetičnik						2
<i>Veronica chamaedrys</i>	vrednikov jetičnik			2	2	3	
<i>Veronica serpyllifolia</i>	timijanov jetičnik					2	
<i>Vicia cracca</i> agg.	ptičja grašica (skupina)						

4. Diskusija

Nadmorska višina vseh šestih popisnih ploskev v Pretržju znaša 554 m n. v. Ploskve so locirane na robnem območju vsakoletnih rednih poplav Cerkniškega polja. Površina posamezne popisne ploskve znaša 9 m².

V letu 2026 je minimalna višina zeliščne plasti na vseh popisnih ploskvah razen na ploskvi 5, znašala 1 cm, kar je enako kot v letih 2024 in 2025. Na popisni ploskvi 5 je bila minimalna višina zeliščne plasti 0,5 cm. Maksimalna višina zeliščne plasti je bila v letu 2026 na ploskvi 3 nižja za 40 cm, v letu 2025 je bila visoka 135, letos 2026 je bila visoka 95 cm. Najvišja oz. maksimalna višina zeliščne plasti je bila v letu 2026 na ploskvi 4, visoka je bila 110 cm. Po hidrometeoroloških podatkih, ki jih izvaja ARSO je bil za juliju 2026 kazalnik višine padavin na državni ravni znašal 49 %, s čimer se uvršča med štiri najmanj namočene julije od leta 1950 (ARSO, 2026). Ekstremno sušno obdobje je lahko vzrok za nastale razlike v minimalni in maksimalni višini zeliščne plasti.

Pokrivenost zeliščne plasti je v letu 2026 na vseh ploskvah znašala med 80 in 97 %, kar kaže na stabilno in dobro razvito vegetacijo. Največ vrst, podvrst in skupin vrst (skupno 32) je bilo v letih 2024 in 2025 zabeleženih na popisni ploskvi št. 6, ki je brez aktivnega upravljanja oziroma gre za površino, v katero se ne posega. V letu 2026 je bilo na ploskvi 6 zabeleženih (skupno 22) vrst, podvrst in skupin vrst, to je 31,25% manj v primerjavi z leti 2024 in 2025. V letu 2026 je bilo največ vrst, podvrst in skupin vrst (skupno 28) zabeleženih na ploskvi 5.

Najpogostejše zastopana vrsta na vseh popisnih ploskvah je bila trava iz skupine vrst rdeče bilnice (*Festuca rubra agg.*), katere pokrivenost je znašala med 51 in 90 %. Na ploskvah 2, 3, 5 in 6 je pokrivenost znašala med 51 in 75%, na ploskvah 1 in 4 je pokrivenost znašala med 76 in 90%. Rdeča bilnica uspeva predvsem na manj zahtevnih tleh in je značilna za bolj ekstenzivno upravljane travnike. Druga najpogostejše zastopana vrsta razen na ploskvi 3 je bila navadna lakota (*Galium mollugo*), katere pokrivenost je na posameznih ploskvah dosegala tudi do 75 % (ploskev 2).

Kot zanimivost velja izpostaviti, da je bila v letu 2026 v primerjavi z leti 2024 in 2025 prvič zabeležen polaj (*Mentha pulegium*), na popisni ploskvi št. 6, ki je brez upravljanja. Prvič je bila zabeležena tudi dvorezna latovka (*Poa compressa*) in timijanov jetičnik (*Veronica serpyllifolia*) na popisni ploskvi 5, ki se jo kosi na 14 dni v času od 15. aprila do 30. septembra. Na ostalih popisnih ploskvah teh dveh vrst do sedaj še ni bilo zabeleženih.

V primerjavi z leti 2024 in 2025 v letu 2026 na popisnih ploskvah 1, 2, 3 in 4 ni bila zabeležena ozkolistna latovka (*Poa angustifolia*).

Za spremljanje uspešnosti upravljanja z robnim delom poplavnega območja Cerkniškega polja bo v prihodnje ključnega pomena nadaljevanje vsakoletnih popisov vegetacije. Le na podlagi dolgoročnega in sistematičnega monitoringa je namreč mogoče znanstveno utemeljiti upravljalvske odločitve, ki prispevajo k ohranjanju naravnih habitatov ter biotske raznovrstnosti tega prostora.

Intihar D., Stergaršek J. in Žižek P. (2026): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2026. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 11 str.

5. Literatura

1. Agencija Republike Slovenije za okolje. (2026). Mesečni bilten Agencije RS za okolje, julij 2026, letnik XXXIII, številka 7, str. 43. Pridobljeno 10. 9. 2026 z naslova <https://www.arso.gov.si/o%20agenciji/knji%C5%BEnica/mese%C4%8Dni%20bilten/bilten2026.htm>
2. Tratnik D., Stergaršek J. in Žižek P. (2025): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2024. Projekt 101114184 - LIFE22-NAT-SI-LIFE Tršca. Notranjski regijski park, Cerknica. 8 str.
3. Tratnik D., Stergaršek J. in Žižek P. (2025): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerknškem jezeru 2025. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 10 str.